

Leidinggeven aan verandering op basisschool De Violier

Werken aan eigenaarschap, bij kind en leerkracht

Kindgericht onderwijs in een rijke leeromgeving waar kinderen zich breed ontwikkelen aan de hand van betekenisvolle thema's. Veel scholen willen het. Maar hoe doe je het en hoe maak je de verandering succesvol? De praktijk bij basisschool De Violier in Maasbree.

Het bruist op De Violier. De kinderen werken vol overgave aan het thema afval. Sommigen recyclen restanten hout, papier en ander afval tot kunstzinnige creaties. Anderen zoeken antwoorden op zelf geformuleerde onderzoeksvragen. Een groep werkt aan een fotoverslag over een bezoek aan een lokale afvalverwerker. Ook op de muren is het thema prominent aanwezig: overal hangen foto's, mindmaps en papiertjes met vragen. Directeur Lia Roefs geniet ervan. 'Als kinderen nieuwsgierig zijn en geïnspireerd op onderzoek uitgaan, dan zit het goed.'

Vaste opbouw

Ieder thema kent een vaste opbouw, vertelt teamleider Marielle Maessen. 'Na de introductie delen de kinderen wat ze over het onderwerp weten. Dat bundelen ze bijvoorbeeld in een mindmap. Vervolgens bepalen ze wat ze graag willen weten. De leerkracht prikkelt daarbij hun nieuwsgierigheid.' Dit leidt tot onderzoeksvragen waarmee de kinderen aan de slag gaan. Marielle: 'Ze vinden antwoorden door bronnenonderzoek, door zelf opgezette experimenten of

onderzoek in de praktijk. Leerkrachten brengen leerdoelen in, denken mee en begeleiden. Op die manier werken kinderen toe naar een echte sociaal-culturele praktijk: een fietswerkplaats, wereldwinkel, museum.' Meer en meer integreert De Violier reken- en taallessen in het thema. 'Op die manier maak je het betekenisvol en snappen kinderen waarom ze bijvoorbeeld leren rekenen', zegt Marielle.

Fundament

Door deze manier van werken ontwikkelt het kind zich breed. Lia: 'Ons doel is dat schoolverlaters zichzelf goed kennen. Ze weten waar ze sterk

in zijn en waarin ze kunnen groeien. Ook zijn ze onderzoekend, kritisch en weerbaar: ze maken hun eigen keuzes. Als we dat allemaal bereiken, hebben we het goed gedaan.' De stip op de horizon is dus helder en de weg ernaartoe ook. Ze zijn vastgesteld door leerkrachten, ouders en kinderen samen en vastgelegd in beelddocumenten. 'Dat zorgt voor een stevig fundament waarop je succesvol kunt bouwen', zegt Lia. Het geeft ook richting aan de Violierpijlers: uniek, samen, vertrouwen en nieuwsgierig. 'Alles wat we doen, toetsen we hieraan', zegt Marielle. 'Tijdens studiedagen kijken we kritisch naar onze praktijken en houden we elkaar op

koers. Het leidt tot verbeterpunten of nieuwe toevoegingen.'

Eigenaarschap

Leerkrachten, kinderen en ouders hebben missie en visie samen gebouwd, samen zijn ze ook verantwoordelijk voor de uitvoering. 'Daarom werken we continu aan de ontwikkeling van eigenaarschap', zegt Lia. 'Met kinderen, leerkrachten en leidinggevenden. Het betekent onder meer dat je verantwoordelijkheid neemt, anderen betreft en open staat voor andere ideeën en meningen. Als je eigenaar bent van je werk, voel je je betrokken en blijf je jezelf ontwikkelen. Op alle fronten, van hoog tot laag, van klein tot groot, leren wij van elkaar.' Een sterk staaltje eigenaarschap maakte ze onlangs mee. 'Tijdens een beoordeling presenteert de leerkracht zijn ontwikkeling altijd aan een panel. De kinderen vroegen: mogen wij daar ook bij zijn? Wij maken je dagelijks mee en kennen je daardoor goed. Een superidee. Het was een prachtige sessie. De kinderen hebben bevestigd wat de leerkracht vertelde en hun eigen ervaringen gedeeld. Ik vind het een ultieme vorm van eigenaarschap, van leren van elkaar.'

Trots

Om te zorgen dat het team op koers blijft en de goede dingen op de goede manier doet, gebruikt De Violier diverse andere instrumenten. Zo legt de school in een borgingsdocument vast wat bereikt is, wat goed gaat en waar verbetering nodig is. En leerkrachten krijgen coaching on the job, bereiden thema's samen voor en werken als co-teachers met elkaar.' Marielle: 'Uitgangspunt is: wat is je leervraag en wie kan je daarbij het beste helpen. Ook kinderen werken op die manier steeds beter aan hun eigen ontwikkeling. Zo groeit het eigenaarschap in alle lagen.' Marlies de Wever van BCO ondersteunt De Violier in het veranderproces. 'Ik sluit aan bij de ontwikkelbehoeften en praktijkvragen van school. Deze vraaggerichte advisering zorgt voor een partnerschap waarin iedereen eigenaar blijft van zijn eigen ontwikkeling.' Ondanks alle inspanningen valt het niet altijd mee om vast te houden aan de gekozen richting, zegt Lia. 'Maar als je dan het gesprek met de ouders en de leerkracht aangaat, blijkt dat ze supertrots zijn op de ontwikkeling die kind en school doormaken. En daar gaat het om.'

Meer informatie bij:
MarliesdeWever@bco-onderwijsadvies.nl

Kinderen maken een verslag van hun onderzoek bij een lokale afvalverwerker.